

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. február 18.
(OR. en)

6153/19

CFSP/PESC 96
DEVGEN 23
CLIMA 43
COPS 31
ENV 115
ONU 10
RELEX 105

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Klímadiplomácia – A Tanács következtetései (2019. február 18.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a klímadiplomáciáról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2019. február 18-i 3673. ülésén fogadott el.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A KLÍMADIPLOMÁCIÁRÓL

A Tanács elfogadta az alábbi következtetéseket:

Sürgősen növelni kell a globális ambíció szintjét, meg kell erősíteni a multilateralizmust, és ténylegesen végre kell hajtani a Párizsi Megállapodást

1. Az éghajlatváltozás kivétel nélkül minden országra nézve közvetlen egzisztenciális veszélyt jelent. Annak ellenére, hogy a világ számos alkalommal megtapasztalhatta már az éghajlatváltozás pusztító hatásait, a visszaszorítása érdekében tett lépések még mindig nem elégedők. Ahogy azt az ENSZ főtitkára kijelentette – és ahogy azt az IPCC az „1,5 °C-os globális felmelegedés” című különjelentésében egyértelműen megerősítette – globális szinten nem cselekszünk elég gyorsan ahhoz, hogy megelőzzük az éghajlat visszafordíthatatlan és katasztrofális megváltozását. Ebben az összefüggésben rendkívül sürgős megerősíteni az éghajlatváltozás veszélyére adott globális választ, a fenntartható fejlődéssel és a szegénység felszámolását célzó erőfeszítésekkel együtt. Az Európai Unió ezért elkötelezett az iránt, hogy elősegítse a globális törekvések szintjének növelését és vezető szerepet töltsön be az éghajlatváltozás elleni küzdelem minden területén hozott intézkedések felgyorsításában, továbbá tisztában van azzal is, hogy az éghajlatváltozás súlyos következményekkel járhat a nemzetközi biztonságra és stabilitásra nézve.

2. Az EU megerősíti, hogy szilárdan elkötelezett a Párizsi Megállapodás mellett, amely az éghajlatváltozás elleni globális fellépés irányításának alapvető multilaterális kerete. A Tanács gratulál az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 24. Konferenciájára (COP24) elnökségének a Lengyelországban megrendezett konferencia sikeréhez, és üdvözlí a konferencia eredményeképp született ún. „katowicei szabálykönyv” elkészültét, melynek révén a Párizsi Megállapodás a legsürgetőbb globális kihívások kezelésének hatékony, működőképes és átlátható eszközévé válhat, és amely jelentős lendületet ad minden országnak az előrelépéshez és a globális törekvések szintjének emeléséhez. Az EU készen áll arra, hogy – a Párizsban született megállapodásnak megfelelően – 2020-ig közölje, illetve frissítse nemzetileg meghatározott hozzájárulását, figyelembe véve az összes Fél által hozott intézkedéseket és azt, hogy további kollektív erőfeszítésekre van szükség.

3. Az EU – azáltal, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó ambiciózus kötelezettségvállalásainak megfelelő, konkrét intézkedéseket és jogszabályokat fogad el – jó példával jár elől. Felismerve, hogy fokozni kell a globális törekvéseket, az EU megkezdte annak feltérképezését is, hogy milyen lehetőségek állnak rendelkezésre a Párizsi Megállapodás szerinti jövőbeli klímasemlegességre való hosszú távú átálláshoz. Az előttünk álló kihívás abban áll, hogy e célt úgy érjük el, hogy mindenki számára biztosítjuk az átmenet igazságosságát, és hogy senki ne maradjon ki e folyamatból.
4. A Tanács arra sürgeti az összes országot, hogy a legújabb IPCC-jelentés és a „talanoa” párbeszéd megállapításai nyomán vegye ki a részét a globális ambíció növelésére irányuló, szükségszerű erőfeszítésekből, ezzel bizonyítva, hogy megújult kollektív elkötelezettség áll fenn a Párizsi Megállapodás céljainak elérésére, azaz a globális felmelegedés jóval 2 °C alatt tartására, és hőmérséklet-emelkedés 1,5 °C-ra való korlátozását célzó erőfeszítések folytatására.
5. Az éghajlatváltozás mindannyiunkat érinti, az államokat, a szervezeteket, a magánszektor és a polgárokat egyaránt – és mindannyiunknak megvan a maga szerepe. Az átalakulás érdekében összehangolt, a kormányzás több szintjére kiterjedő fellépésre van szükség; a nem állami szereplők, a regionális és a helyi kormányzatok alapvető szerepet játszanak az éghajlatváltozás megfékezésében és az ambiciózus megoldások gyakorlati megvalósításában. Hasonlóképpen, az alacsony kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásainak ellenálló gazdaságra való átálláshoz elengedhetetlen a szükséges pénzügyi források számos különböző, többek között új forrásokból való mozgósítása, illetve átirányítása is.

Éghajlatváltozás, béke és biztonság

6. A Tanács meg van győződve arról, hogy az éghajlatváltozás megsokszorozza a fennálló veszélyeket és önmagában is egyre nagyobb fenyegetést jelent, ami világszerte súlyos következményekkel jár a békére és a biztonságra nézve. A Tanács tisztában van azzal, hogy a legszegényebbek, valamint a leginstabilabb és legkiszolgáltatottabb helyzetben lévők azok, akiket a leginkább érint az éghajlatváltozás és akik a legkevésbé képesek arra reagálni, illetve ahhoz alkalmazkodni. Az éghajlatváltozással járó kockázatok kezelésének az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás mellett alapvető elemét képezi a reziliencia kiépítése, az élelmezés- és táplálkozásbiztonság, a katasztrófakockázat-csökkentés, a konfliktusmegelőzés és a fenntartható fejlesztés – ezen belül a fenntartható keresletoldali szabályozás, a természeti erőforrások felhasználása és a velük való gazdálkodás, valamint a természetalapú megoldások – is. Az éghajlatváltozás destabilizáló és a fenntartható fejlesztési célok megvalósítását akadályozó hatásainak enyhítéséhez alapvetően fontos beépíteni a biztonsági perspektívát a fenti folyamatokba, biztosítva egyúttal az inkluzív részvételt is.

7. A Tanácsot mély aggodalommal tölti el a Föld biológiai sokféleségének, vízkészleteinek és ökoszisztémáinak pusztulása, továbbá a talajromlás, a vízhiány, a vízzel kapcsolatos kockázatok és a szélsőséges vízügyi jelenségek jelentette egyre növekvő veszélyek. Az Északi-sarkvidéki Tanács azon megállapítása, mely szerint az Északi-sarkvidék felmelegedésének üteme a világszerte mért átlag több mint kétszerese, kiemelt problémát jelent, amely komoly globális következményekkel jár. A Tanács emlékeztet az EU azon kötelezettségvállalására, mely szerint – többek között a légszennyező anyagok és különösen a korom kibocsátásának visszaszorításával – fokozni fogja az északi-sarkvidéki környezet védelmére irányuló támogatását. A Tanács a vízdiplomáciáról szóló 2018. novemberi következtetéseivel összhangban támogatja az éghajlatváltozás vízzel összefüggő hatásainak kezelését célzó átfogó és összehangolt nemzetközi erőfeszítéseket. Ösztönzi továbbá az óceán védelmét elősegítő éghajlat-politikai intézkedések elfogadását a vonatkozó hosszú távú kibocsátáscsökkentési stratégiák keretében, ideértve a tengerparti és tengeri területeket érintő, természetalapú megoldásokat is. A Tanács kiemeli, hogy határokon átnyúló együttműködésre van szükség a tagállamok és a partnerországok között többek között az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálata és a – többek között a nukleáris biztonságot illető – biztonsági vizsgálatok terén.

8. A Tanács üdvözli a főképviselő / a Bizottság alelnöke által 2018. június 22-én megrendezett magas szintű eseményt, melynek résztvevői rámutattak arra, hogy sürgős és elengedhetetlen az éghajlatváltozás által a biztonságra és a békére jelentett kockázatok kezelése. A résztvevők számos olyan valós és lehetséges biztonsági veszélyről számoltak be, amelyek az éghajlatváltozás következményei, ezenfelül rámutattak arra, hogy e hatások előrejelzése és mérséklése, továbbá a rájuk való felkészülés közös felelősségünk. A Tanács üdvözli a meglévő kezdeményezésekre épülő további rendezvények, így a bolygónk biztonságával foglalkozó kezdeményezés keretében tartandó konferencia és a 2019. évi budapesti vízügyi konferencia megrendezését.

9. A Tanács felkéri a főképviselőt, a Bizottságot és az Unió tagállamait, hogy biztosítsák az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz és a környezeti kockázati tényezőkhez kötődő biztonsági kihívások figyelembevételét az uniós konfliktusmegelőzési eszközök – például a korai konfliktus-előrejelző uniós rendszer – használata során, továbbá erősítsék meg a korai előrejelzés és a korai fellépés közötti kapcsolatot minden szakpolitikai területen, ideértve a kockázatértékeléseket és hatásvizsgálatokat, valamint a helyi biztonsági stratégiákat is. A Tanács ezenfelül felkéri az uniós biztonsági és védelmi szereplőket, hogy nyújtsanak tájékoztatást az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó biztonsági kockázatokról.

10. A Tanács üdvözli, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa – többek között a 2018. július 11-én és 2019. január 25-én, Svédország, illetve a Dominikai Köztársaság elnöksége alatt tartott tematikus viták révén – egyre nagyobb figyelmet fordít az éghajlatváltozás biztonsági vonatkozásaira. A Tanács üdvözli azokat a lépéseket, melyek az ENSZ teljes struktúrájában az e célra létrehozott kezdeti mechanizmus révén arra hivatottak, hogy fokozzák az éghajlatváltozással összefüggő biztonsági kockázatok kezelését célzó munkát. A Tanács továbbra is arra ösztönzi az ENSZ BT-t és az ENSZ teljes rendszerét, hogy hozzon létre átfogó információs bázist az ENSZ BT számára az éghajlatváltozással összefüggő biztonsági kockázatokról, hogy a békét és a biztonságot érintő fenyegetések értékelése és kezelése során teljes mértékben vegye figyelembe a rövid- és hosszú távú éghajlati, illetve környezeti kockázati tényezőket országos, regionális és nemzetközi szinten egyaránt, hogy használja fel a teljes ENSZ-rendszer szakértelmét arra, hogy működőképes válaszokat találjon e kockázatokra, valamint hogy – többek között a meglévő korai figyelmeztető mechanizmusok fejlesztése révén – erősítse meg a helyszíni ENSZ-missziókat.

2019: kritikus év az ENSZ szintjén az éghajlat-politikai fellépés és a fenntartható fejlődés szempontjából

11. Minden félnek sürgősen további határozott intézkedéseket kell hoznia. A Tanács várakozással tekint a 2019 során megrendezésre kerülő magas szintű találkozók elé, amelyek a mielőbbi és nagyratörő globális éghajlat-politikai fellépésre irányuló kötelezettségvállalások megerősítésére hivatottak. Az ENSZ magas szintű politika fóruma 2019 júliusában kitűnő lehetőséget kínál arra, hogy hangsúlyozzuk az éghajlat-politikai fellépés és a 2030-ig szóló menetrend végrehajtása közötti, az IPCC „1,5°C-os globális felmelegedés” című különjelentésében is ismertetett szinergiákat, különös tekintettel a 13. és a 16. cél közötti összefüggésre, és azok végrehajtásának támogatására. Az EU valamennyi partnerét felszólítja arra, hogy érdemben és pozitív módon járuljanak hozzá mind az ENSZ főtitkára által összehívott, 2019 szeptemberében esedékes éghajlat-politikai csúcstalálkozóhoz, amelynek mottója: „A Race We Can Win. A Race We Must Win”, mind pedig a fenntartható fejlesztési célokkal foglalkozó, az ENSZ Közgyűlésének 74. ülészakát megnyitó csúcstalálkozóhoz. Az EU az ENSZ főtitkár által összehívott éghajlat-politikai csúcstalálkozót olyan esélynek tekinti, ahol politikai akaratot lehet mozgósítani a Párizsi Megállapodás céljai tekintetében a globális törekvések szintjének növelésére, és ismertetni lehet a kormányok, a valamint nem állami szereplők átalakító erejű intézkedéseit.

12. Az éghajlat-politikai fellépésnek, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendnek, az addisz-abebai cselekvési programnak és a sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretnek kölcsönösen erősíteniük kell egymást. Az EU reméli, hogy 2019-ben sikerül úgy tagállami, mind multilaterális szinten tovább növelni a fenntartható fejlesztési célok és az éghajlat-politikai menetrendek közötti konvergenciát. Az EU arra kéri partnereit, hogy támogassák az ENSZ főtitkárának arra irányuló munkáját, hogy e két terület szorosabban kapcsolódjon egymáshoz. Éghajlat-politikai fellépései keretében az EU a jövőben is kiáll az emberi jogok, a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők és a lányok önrendelkezésének tiszteletben tartása, előmozdítása és védelme mellett.

13. Az EU emellett továbbra is elkötelezett amellett, hogy optimalizálja más multilaterális folyamatoknak az éghajlatpolitikához való hozzájárulását, és felszólítja mindenekelőtt a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetet (ICAO), hogy mielőbb vezessen be egy hatékony, a környezeti integritást biztosító, a nemzetközi légi közlekedésben alkalmazandó kibocsátáskompenzációs és -csökkentési rendszert (CORSIA), és a következő ülésén jusson megállapodásra egy hosszú távú célról. Ezenfelül felszólítja a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetet (IMO), hogy a Párizsi Megállapodásban foglalt hőmérsékleti célokkal összhangban hajtsa végre első kibocsátáscsökkentési stratégiáját. Az EU üdvözli, hogy 2019. január 1-jén hatályba lépett a Montreali Jegyzőkönyv kigali módosítása, ami hozzájárul a Párizsi Megállapodás céljainak megvalósításához, és arra kéri a Montreali Jegyzőkönyv részes feleit, hogy a lehető leghamarabb ratifikálják ezt a módosítást.

Egy verseny, amelynek mindannyian nyertesei lehetünk: az EU hosszú távú stratégiája

14. A Tanács tisztában van azzal, hogy az elkövetkező évtizedekben gyors és messze ható társadalmi átalakulásra, környezetvédelemre és gazdasági átalakulásra van szükség ahhoz, hogy a globális felmelegedés jóval 2°C alatt maradjon, és további erőfeszítéseket tegyünk annak érdekében, hogy a hőmérséklet-emelkedést 1,5°C-ra korlátozzuk. Az EU legkésőbb 2020-ig ambiciózus hosszú távú stratégiát nyújt be az UNFCCC Feleinek Konferenciája számára, amely a Párizsi Megállapodás rendelkezéseivel összhangban a klímasemlegességet tűzi ki célul, és arra szólítja fel a Párizsi Megállapodás részes feleit, hogy időben nyújtsák be saját hosszú távú stratégiáikat.

15. Az EU a jövőben is együttműködik partnereivel és megosztja velük a gyors, ambiciózus és hatékony szakpolitikai végrehajtás és tervezés terén rendelkezésre álló tapasztalatokat és bevált gyakorlatokat. Hangsúlyozza, hogy a G20-ak gazdaságainak, amelyek a globális kibocsátás mintegy 80%-áért felelősek, jó példával kell előljárniuk és 2020-ig a Párizsi Megállapodás hosszú távú céljaival összhangban lévő, nagyratörő és hosszú távú stratégiákat kell kidolgozniuk. Az éghajlatpolitikai fellépés már ma is a harmadik országokkal folytatott együttműködés fontos eleme, és az EU a jövőben intenzívebb politikai párbeszédet, illetve klíma- és energiadiplomáciát folytat majd annak érdekében, hogy a fellépésre helyezze a hangsúlyt, és arra ösztönözze stratégiai partnereit, hogy gyorsítsák fel a klímasemleges, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és körforgásos gazdaságra való áttérést.

16. A Tanács rámutat arra, hogy a fosszilis tüzelőanyagoktól való, világszerte szükségszerűen bekövetkező elmozdulás valószínűleg komoly geopolitikai átrendeződést idéz majd elő, amely külpolitikai és biztonságpolitikai következményekkel járhat az Unióra nézve, ahogyan arról a közelmúltban az energetikai átállás geopolitikai hatásaival foglalkozó globális bizottság is beszámolt. Ezért üdvözlí az Európai Bizottság „Tiszta bolygót mindenkinek: Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról” című közleményét. A Tanács hangsúlyozza, hogy a megbeszélések során azokra a különböző módozatokra kell összpontosítani, amelyekkel a Párizsi Megállapodással összhangban megvalósítható a klímasemlegesség. A Tanács emlékeztet arra, hogy alaposan meg kell vizsgálni a tudományos és tényeken alapuló mutatókat, miközben – kellő figyelemmel a sajátos társadalmi-gazdasági körülményekre, az innovatív technológiai megoldásokba való beruházásokkal, a polgárok és a nem állami szereplők részvételének támogatásával, továbbá az intézkedéseknek az olyan kulcsfontosságú területeken való egymáshoz igazításával, mint az energia- és iparpolitika, a mezőgazdasági politika, a kutatási és finanszírozási politika – biztosítani kell a méltányos átmenetet. A Tanács hangsúlyozza, hogy a szén-dioxid-árzás és a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának reformja kulcsfontosságú intézkedést jelent egy olyan környezet megteremtéséhez, amely lehetővé teszi, hogy a finanszírozás áramlása igazodjon a biztonságos és fenntarthatóan alacsony mértékű üvegházhatásúgáz-kibocsátások elérésére és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlesztésre irányuló pályákhoz.

Az EU tovább fokozza az éghajlatpolitika terén folytatott nemzetközi együttműködést és a támogatást

17. A Tanács felkéri a Bizottságot, a főképviselőt és a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy az EU éghajlat-politikai fellépése kiterjedjen a kihívások és hatások teljes skálájára. A különböző szinteken folytatott politikai párbeszédbe és a közös cselekvési tervekbe be kell építeni az éghajlat-politikai fellépést is. Arra ösztönözzük a főképviselőt és a Bizottságot, hogy kellően vegye figyelembe az éghajlat-politikai fellépés szempontjait a partnerországokkal folytatott pénzügyi és technikai együttműködés jövőbeli programozása során, ideértve a következő többéves pénzügyi keretet is.

18. Az EU és tagállamai továbbra is elkötelezettek amellyel, hogy még nagyobb összegeket mozgósítsanak az éghajlatváltozás elleni küzdelem nemzetközi finanszírozása keretében, mindezt a fejlett országok által kitűzött azon kollektív cél megvalósításának részeként, hogy mind a köz-, mind pedig a magánszektorban a források, eszközök és csatornák széles körének bevonásával 2020 és 2025 között évente együttesen 100 milliárd USD összeget mozgósítsanak az éghajlatváltozás mérséklésének és az ahhoz való alkalmazkodásnak a céljára. Az Európai Bizottságnak a fenntartható növekedés finanszírozására vonatkozó cselekvési tervével összefüggésben elkötelezettek továbbá a Párizsi Megállapodás azon célkitűzésének megvalósítása iránt, hogy a finanszírozás áramlása igazodjon az alacsony mértékű üvegházhatásúgáz-kibocsátások elérésére és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlesztésre irányuló pályákhoz. Az EU továbbviszi nemzetközi szinten kifejtett erőfeszítéseit annak érdekében, hogy más partnerek és országok is hasonló pénzügyi eszközöket mozgósítsanak.

19. Az EU és tagállamai tisztában vannak az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást – így többek között a reziliencia növelését, valamint az éghajlatváltozással szembeni sérülékenység csökkentését – célzó intézkedések és fellépések fontosságával. A Tanács ezenfelül kiemeli, hogy az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás terén együtt kell működni minden partnerországgal, különösen a legkevésbé fejlett országokkal és a kis szigetállamokkal, amelyek különösen ki vannak téve az éghajlatváltozás hatásainak.
